2025/454

10.3.2025.

PROVEDBENA UREDBA KOMISIJE (EU) 2025/454

od 7. ožujka 2025.

o utvrđivanju pravila za primjenu Uredbe (EU) 2024/1689 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu osnivanja znanstvenog povjerenstva neovisnih stručnjaka u području umjetne inteligencije

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2024/1689 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. lipnja 2024. o utvrđivanju usklađenih pravila o umjetnoj inteligenciji i o izmjeni uredaba (EZ) br. 300/2008, (EU) br. 167/2013, (EU) br. 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1139 i (EU) 2019/2144 te direktiva 2014/90/EU, (EU) 2016/797 i (EU) 2020/1828 ([1]), a posebno njezin članak 68. stavak 1.,

budući da:

(1) Trebalo bi osnovati znanstveno povjerenstvo neovisnih stručnjaka u području umjetne inteligencije („znanstveno povjerenstvo”) koje bi podupiralo aktivnosti izvršavanja na temelju Uredbe (EU) 2024/1689 te savjetovalo i podupiralo Europski ured za umjetnu inteligenciju („Ured za umjetnu inteligenciju”) u obavljanju njegovih zadaća.

(2) Članove znanstvenog povjerenstva trebalo bi imenovati na temelju objektivnih kriterija i na temelju javnog poziva na iskaz interesa. Kriteriji odabira navedeni u pozivu na iskaz interesa trebali bi zajamčiti odabir visokokvalificiranih, multidisciplinarnih i interdisciplinarnih stručnjaka s dovoljnom razinom najsuvremenijeg znanstvenog, sociotehničkog ili tehničkog stručnog znanja o različitim aspektima umjetne inteligencije („UI”) i učincima UI-ja ili stručnog znanja koje je na drugi način relevantno za djelotvornu provedbu Uredbe (EU) 2024/1689, uključujući, prema potrebi, stručno znanje o sektorima primjene, temeljnim pravima i ravnopravnosti, kao i da ti stručnjaci mogu djelovati neovisno i u javnom interesu. U pozivu na iskaz interesa trebao bi biti utvrđen postupak prijave. Priložena dokumentacija može uključivati izjave javnog tijela države članice Unije ili članice Europskog udruženja slobodne trgovine koja je članica Europskoga gospodarskog prostora koje potvrđuju znanstveno, sociotehničko ili tehničko stručno znanje kandidata.

(3) Kako bi se uz raznovrsnost stručnog znanja osiguralo učinkovito funkcioniranje, broj stručnjaka koje treba imenovati u znanstveno povjerenstvo ne bi trebao biti veći od 60, kako je zaključeno u savjetovanju s Europskim vijećem za umjetnu inteligenciju („Vijeće za umjetnu inteligenciju”). Za svaki mandat trebalo bi na temelju očekivanog radnog opterećenja i potrebnog stručnog znanja utvrditi i u pozivu na iskaz interesa navesti broj stručnjaka koji će se imenovati, o čemu bi se u svim slučajevima trebalo savjetovati s Vijećem za umjetnu inteligenciju. Komisija će ocijeniti maksimalni broj stručnjaka na temelju stečenog iskustva i razmotriti treba li ga revidirati u okviru mogućeg preispitivanja ove Uredbe.

(4) Trebalo bi utvrditi načela za odabir raznovrsne skupine stručnjaka. U mjeri u kojoj je to moguće, Komisija bi pri odabiru stručnjaka trebala osigurati rodnu ravnotežu i pravednu geografsku zastupljenost. Kako bi se postigla pravedna geografska zastupljenost, iz svake države članice Unije i svake članice Europskog udruženja slobodne trgovine koja je članica Europskoga gospodarskog prostora trebalo bi imenovati barem jednog državljanina, pod uvjetom da postoji kandidat iz tih zemalja koji zadovoljava kriterije poziva. U svakom slučaju, ni iz jedne od tih zemalja ne bi trebalo imenovati više od tri stručnjaka. S obzirom na važnost uvođenja različitih perspektiva u rad

([1]) SL L, 2024/1689, 12.7.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1689/oj.

znanstvenog povjerenstva, trebala bi postojati mogućnost imenovanja stručnjaka iz trećih zemalja. Međutim, najmanje četiri petine stručnjaka u znanstvenom povjerenstvu trebali bi biti državljani država članica Unije ili članica Europskog udruženja slobodne trgovine koje su članice Europskoga gospodarskog prostora.

(5) Radi učinkovitog funkcioniranja znanstvenog povjerenstva njegovo bi Tajništvo zajednički trebali osigurati Ured za umjetnu inteligenciju i Zajednički istraživački centar Europske komisije.

(6) Znanstveno povjerenstvo trebalo bi biti fleksibilno organizirano kako bi se specijalizirano znanje primjenjivalo u skladu s aktualnim potrebama. U tu svrhu, predsjednik i Tajništvo trebali bi imenovati izvjestitelja i relevantne suradnike za pojedinačne zadaće znanstvenog povjerenstva, vodeći, među ostalim, računa o stručnom znanju, uključujući sektorsko stručno znanje, raspoloživosti, mogućim sukobima interesa i sigurnosnim pitanjima.

(7) Budući da podupiranjem aktivnosti izvršavanja iz Uredbe (EU) 2024/1689 znanstveno povjerenstvo doprinosi postizanju ciljeva politika Unije, stručnjaci bi trebali primati primjerenu naknadu za obavljanje zadaća znanstvenog povjerenstva na zahtjev Ureda za umjetnu inteligenciju. Tu bi naknadu trebalo odrediti u skladu s važećim odredbama u Komisiji, posebno s člankom 237. Uredbe (EU) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća ([2]).

(8) Kako bi izbjegli sukobe interesa pri obavljanju svojih zadaća, stručnjaci u znanstvenom povjerenstvu trebali bi biti neovisni o svim dobavljačima UI sustava ili UI modela opće namjene te djelovati neovisno, nepristrano i objektivno. Kako bi postojalo povjerenje u rad znanstvenog povjerenstva, stručnjaci bi trebali sastaviti izjave o interesu i preuzimanju obveze djelovanja u javnom interesu, koje bi trebale biti javno dostupne. U tu istu svrhu znanstveno povjerenstvo trebalo bi svoje zadaće obavljati na transparentan način, a informacije o njegovu članstvu trebale bi biti javno dostupne.

(9) Kako bi se omogućilo jačanje nacionalnih kapaciteta potrebnih za djelotvornu provedbu Uredbe (EU) 2024/1689, tijela za nadzor tržišta država članica trebala bi moći zatražiti potporu znanstvenog povjerenstva za svoje aktivnosti izvršavanja na temelju te uredbe. Ured za umjetnu inteligenciju trebao bi državama članicama osigurati praktična sredstva za traženje takve potpore. Zahtjevi bi trebali biti nužni i proporcionalni, a Ured za umjetnu inteligenciju trebao bi ih pravodobno obrađivati.

(10) Kako bi znanstveno povjerenstvo Uredu za umjetnu inteligenciju moglo uspješno izdavati kvalificirana upozorenja u skladu s člankom 90. Uredbe (EU) 2024/1689, trebalo bi utvrditi uvjete, postupke i detaljne aranžmane za izdavanje takvih kvalificiranih upozorenja. Ured za umjetnu inteligenciju trebao bi osigurati sigurno sučelje putem kojeg bi znanstveno povjerenstvo slalo kvalificirana upozorenja i popratne dokaze. S obzirom na važnost i moguće posljedice kvalificiranog upozorenja za dobavljača UI modela opće namjene, odluku o takvom upozorenju trebala bi donijeti najmanje obična većina članova znanstvenog povjerenstva.

(11) Kako bi se znanstvenom povjerenstvu omogućilo da djelotvorno obavlja zadaće na temelju članka 68. stavka 3. Uredbe (EU) 2024/1689, trebalo bi utvrditi uvjete, postupke i detaljne aranžmane u skladu s kojima će znanstveno povjerenstvo i njegovi članovi moći zatražiti pomoć Ureda za umjetnu inteligenciju u obavljanju svojih zadaća. Osobito bi trebalo navesti kako znanstveno povjerenstvo može od Komisije zatražiti da dobavljaču UI modela opće namjene uputi zahtjev za informacije u skladu s člankom 91. stavkom 3. Uredbe (EU) 2024/1689.

([2]) Uredba (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. srpnja 2018. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije, o izmjeni uredaba (EU) br. 1296/2013, (EU) br. 1301/2013, (EU) br. 1303/2013, (EU) br. 1304/2013, (EU) br. 1309/2013, (EU) br. 1316/2013, (EU) br. 223/2014, (EU) br. 283/2014 i Odluke br. 541/2014/EU te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012 (SL L 193, 30.7.2018., str. 1. ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1046/oj).

(12) Takav bi zahtjev trebao podnijeti član znanstvenog povjerenstva koji je imenovan izvjestiteljem za određenu zadaću znanstvenog povjerenstva, uz potporu najmanje trećine članova znanstvenog povjerenstva. U zahtjevu bi trebalo propisno obrazložiti zašto su zahtjev za informacije i pristup zatraženim informacijama nužni za obavljanje zadaća znanstvenog povjerenstva. Ured za umjetnu inteligenciju trebao bi ocijeniti nužnost i proporcionalnost zahtjeva, uzimajući u obzir potrebu za zaštitom poslovnih tajni i povjerljivih poslovnih informacija. Ako odluči odobriti zahtjev, Ured za umjetnu inteligenciju trebao bi sastaviti zahtjev za informacije dobavljača, koji upućuje Komisija, a primljene informacije staviti na raspolaganje relevantnim članovima znanstvenog povjerenstva. Ured za umjetnu inteligenciju trebao bi uspostaviti sigurna tehnička sredstva, koja bi trebala biti svrsishodna i ispunjavati primjereno visoke standarde kvalitete rada, kako bi omogućio pristup tim informacijama, koji bi trebali imati samo članovi znanstvenog povjerenstva koji su podnijeli zahtjev, odnosno imenovani izvjestitelj i suradnici u obavljanju zadaće znanstvenog povjerenstva. Članovi koji su podnijeli zahtjev trebali bi prije primitka podataka dostaviti osobnu izjavu o upotrebi zatraženih informacija isključivo u navedenu svrhu i s opisom načina i zaštitnih mjera kojima se osigurava povjerljiva obrada podataka. Ured za umjetnu inteligenciju trebao bi moći odbiti zahtjev ako na temelju informacija koje je dostavio član znanstvenog povjerenstva ima razloga pretpostaviti da postoje razumno predvidljivi rizici za sigurnost ili povjerljivost podataka.

(13) Mjere predviđene u ovoj Uredbi u skladu su s mišljenjem Odbora za umjetnu inteligenciju,

DONIJELA JE OVU UREDBU:

POGLAVLJE I.

OPĆA ODREDBA

Članak 1.

Predmet i područje primjene

Ovom se Uredbom utvrđuju:

(a) pravila o osnivanju i radu znanstvenog povjerenstva neovisnih stručnjaka u području umjetne inteligencije;

(b) odredbe o uvjetima, postupcima i detaljnim aranžmanima u skladu s kojima znanstveno povjerenstvo i njegovi članovi izdaju kvalificirana upozorenja i traže pomoć Ureda za umjetnu inteligenciju u obavljanju zadaća znanstvenog povjerenstva.

POGLAVLJE II.

OSNIVANJE I RAD ZNANSTVENOG POVJERENSTVA

Članak 2.

Osnivanje znanstvenog povjerenstva

Osniva se znanstveno povjerenstvo neovisnih stručnjaka u području umjetne inteligencije („znanstveno povjerenstvo”).

Članak 3.

Kriteriji odabira i sastav znanstvenog povjerenstva

1. Stručnjaci se imenuju u znanstveno povjerenstvo na temelju poziva na iskaz interesa i u njemu utvrđenih kriterija odabira.

2. Za svaki mandat iz članka 4. Komisija, savjetujući se s Europskim vijećem za umjetnu inteligenciju („Vijeće za umjetnu inteligenciju”), određuje broj stručnjaka, koji se navodi se u pozivu na iskaz interesa iz stavka 1. Broj stručnjaka u znanstvenom povjerenstvu ni u kojem slučaju ne smije biti veći od 60.

3. Stručnjaci se odabiru uzimajući u obzir potrebu da se osigura sljedeće:

(a) multidisciplinarno i interdisciplinarno primjereno i najsuvremenije znanstveno, tehničko ili sociotehničko stručno znanje o umjetnoj inteligenciji i učincima umjetne inteligencije ili stručno znanje koje je na drugi način relevantno za djelotvornu provedbu Uredbe (EU) 2024/1689, uključujući, prema potrebi, stručno znanje koje se odnosi na sektore primjene, temeljna prava i ravnopravnost;

(b) neovisnost o bilo kojem dobavljaču UI sustava ili UI modela opće namjene kako je utvrđeno u članku 68. stavku 2. točki (b) Uredbe (EU) 2024/1689;

(c) nepristranost i objektivnost kako je utvrđeno u članku 68. stavku 4. Uredbe (EU) 2024/1689;

(d) sposobnost za savjesno, točno i objektivno obavljanje aktivnosti.

4. Komisija stručnjake bira tako da iz svake države članice Unije i svake članice Europskog udruženja slobodne trgovine koja je članica Europskoga gospodarskog prostora imenuje najmanje jednog, a najviše tri stručnjaka u znanstveno povjerenstvo, pod uvjetom da postoje kandidati iz tih zemalja koji zadovoljavaju kriterije navedene u pozivu i da se tako mogu dovoljno opsežno obuhvatiti relevantna područja stručnog znanja. Državljani država članica Unije i članica Europskog udruženja slobodne trgovine koje su članice Europskoga gospodarskog prostora moraju činiti najmanje četiri petine stručnjaka u znanstvenom povjerenstvu.

5. Komisija pri odabiru stručnjaka osigurava rodnu ravnotežu u najvećoj mogućoj mjeri. U tu svrhu, kad god treba odlučiti između dva jednako kvalificirana kandidata, Komisija pri odabiru daje prednost kandidatu manje zastupljenog roda.

6. Stručnjaci koji ispunjavaju kriterije navedene u pozivu, ali nisu imenovani u znanstveno povjerenstvo uvrštavaju se na rezervni popis raspoloživih stručnjaka („rezervni popis”), koji vrijedi za vrijeme trajanja mandata povjerenstva iz članka 4.

Članak 4.

Mandat

1. Stručnjaci se imenuju članovima znanstvenog povjerenstva na ograničeno razdoblje od dvije godine, koje se može produljiti.

2. Ako stručnjak podnese ostavku ili više ne ispunjava uvjete iz članaka 10. i 13. ove Uredbe ili članka 339. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, Komisija ga može razriješiti dužnosti.

3. Ako stručnjaka razriješi dužnosti tijekom njegova mandata, Komisija za ostatak mandata imenuje njegova zamjenika s rezervnog popisa ili, prema potrebi, na temelju poziva na iskaz interesa. Pri imenovanju zamjenika Komisija nastoji osigurati kontinuitet stručnog znanja, geografsku zastupljenost i rodnu ravnotežu.

Članak 5.

Predsjednik i potpredsjednik

1. Na početku svakog mandata iz članka 4. Komisija među članovima znanstvenog povjerenstva imenuje predsjednika i potpredsjednika. U tu svrhu znanstveno povjerenstvo za predsjednika i potpredsjednika preporučuje svoje članove, a odabire ih običnom većinom glasova članova.

2. Mandat predsjednika i potpredsjednika u skladu je s mandatom znanstvenog povjerenstva iz članka 4. i može se jedanput produljiti. Eventualna zamjena predsjednika ili potpredsjednika tijekom mandata provodi se postupkom iz stavka 1. i vrijedi do isteka mandata.

Članak 6.

Tajništvo

1. Ured za umjetnu inteligenciju i Zajednički istraživački centar zajednički stavljaju na raspolaganje tajništvo („Tajništvo”) znanstvenog povjerenstva.

2. Tajništvo je odgovorno za pružanje potpore neophodne za učinkovito funkcioniranje znanstvenog povjerenstva. Tajništvo u prvom redu:

— utvrđuje potencijalne sukobe interesa i upravlja njima,

— prati usklađenost s poslovnikom iz članka 8. i sa zahtjevima za obavljanje zadaća u skladu s člankom 68. stavkom 3. Uredbe (EU) 2024/1689,

— obrađuje zahtjeve za dodatno stručno znanje koje tijela za nadzor tržišta upute znanstvenom povjerenstvu,

— obrađuje zahtjeve država članica za potporu stručnjaka u svrhu provedbe Uredbe (EU) 2024/1689 na nacionalnoj razini.

Članak 7.

Obavljanje zadaća i priprema dokumenata

1. Komisija, u dogovoru s predsjednikom znanstvenog povjerenstva, imenuje članove znanstvenog povjerenstva za obavljanje njegovih zadaća na temelju stručnog znanja, raspoloživosti i drugih čimbenika relevantnih za učinkovito obavljanje određene zadaće, uključujući moguće sukobe interesa i sigurnosna pitanja. S članovima znanstvenog povjerenstva savjetuje se prije njihova potencijalnog imenovanja i daje im se mogućnost da izraze interes za imenovanje.

2. Za svaku zadaću iz članka 68. stavka 3. Uredbe (EU) 2024/1689 Komisija može u dogovoru s predsjednikom znanstvenog povjerenstva imenovati jednog izvjestitelja i dva suradnika. Članovi znanstvenog povjerenstva mogu na vlastitu inicijativu u bilo kojem trenutku odlučiti pripremiti kvalificirana upozorenja u skladu s člankom 90. Uredbe (EU) 2024/1689 ili druge zadaće znanstvenog povjerenstva.

3. Ako stručnjak više ne može uspješno obavljati dodijeljenu zadaću, o tome obavješćuje Komisiju, koja u dogovoru s predsjednikom imenuje drugog člana znanstvenog povjerenstva pod uvjetima utvrđenima u stavku 1.

4. Ako Komisija u skladu s člankom 92. stavkom 2. Uredbe (EU) 2024/1689 imenuje stručnjaka iz znanstvenog povjerenstva za provedbu evaluacija u njezino ime, Komisija ocjenjuje može li takvo imenovanje utjecati na sposobnost stručnjaka da neovisno, nepristrano i objektivno obavlja zadaću koja mu je trenutačno dodijeljena u znanstvenom povjerenstvu. Ako Komisija zaključi da bi takvo imenovanje moglo negativno utjecati na tu sposobnost, taj se stručnjak izuzima od obavljanja te trenutačno dodijeljene zadaće i ona se dodjeljuje drugom članu znanstvenog povjerenstva pod uvjetima utvrđenima u stavku 1.

5. Znanstveno povjerenstvo može obavljati tematska saslušanja s dionicima radi prikupljanja dokaza za pripremu svojih zadaća u skladu s člankom 68. stavkom 3. i člankom 90. Uredbe (EU) 2024/1689. Predsjednik u tu svrhu može od Tajništva zatražiti da organizira takva saslušanja ako to zatraže najmanje tri člana povjerenstva. Informacije o sudjelovanju u takvim saslušanjima i njihovi zaključci objavljuju se na posebnoj internetskoj stranici Komisije.

Članak 8.

Poslovnik

1. Na prijedlog Tajništva i u dogovoru s njim, znanstveno povjerenstvo donosi poslovnik običnom većinom glasova svojih članova.

2. U poslovniku znanstvenog povjerenstva utvrđuju se, među ostalim:

(a) postupci za obavljanje zadaća znanstvenog povjerenstva iz članka 68. stavka 3. Uredbe (EU) 2024/1689;

(b) pravila kojima se osigurava primjena načela utvrđenih u člancima od 10. do 13. ove Uredbe;

(c) pravila o glasanju, među ostalim prešutnim postupkom.

3. U dogovoru s Tajništvom znanstveno povjerenstvo najmanje svake dvije godine ocjenjuje doprinos poslovnika učinkovitom funkcioniranju znanstvenog povjerenstva i prema potrebi mijenja poslovnik.

4. Poslovnik je dostupan javnosti na posebnoj internetskoj stranici Komisije.

Članak 9.

Naknade

1. Stručnjaci imenovani izvjestiteljem ili suradnikom u obavljanju zadaća znanstvenog povjerenstva primaju naknadu u skladu s važećim odredbama u Komisiji ako je te zadaće zatražio Ured za umjetnu inteligenciju na temelju članka 68. stavka 3. Uredbe (EU) 2024/1689.

2. Komisija nadoknađuje putne troškove i, ako Tajništvo to smatra primjerenim, troškove boravka stručnjaka u vezi s aktivnostima znanstvenog povjerenstva u skladu s važećim odredbama u Komisiji. Ti se troškovi nadoknađuju u granicama raspoloživih proračunskih sredstava dodijeljenih službama Komisije u okviru godišnjeg postupka raspodjele sredstava.

Članak 10.

Neovisnost, nepristranost i objektivnost

1. Stručnjaci se imenuju ili raspoređuju u osobnom svojstvu. Svoje dužnosti ne delegiraju drugim osobama.

2. Stručnjaci moraju biti neovisni o svim dobavljačima UI sustava ili UI modela opće namjene u smislu Uredbe (EU) 2024/1689, što znači da za vrijeme trajanja mandata iz članka 4. stručnjaci ne smiju biti zaposlenici takvog dobavljača niti s njim imati ugovorni odnos jer bi to moglo utjecati na njihovu neovisnost, nepristranost i objektivnost.

3. Dužni su dati izjavu o interesu u kojoj navode sve interese koji mogu ugroziti ili se razumno može smatrati da ugrožavaju njihovu neovisnost, nepristranost i objektivnost, uključujući sve relevantne okolnosti povezane s članovima njihove uže obitelji. Predložak takve izjave o interesu prilaže se pozivu na iskaz interesa, a izjava o interesu podnosi se u okviru prijave.

4. Stručnjaci ažuriraju svoje izjave o interesu:

— prije imenovanja u znanstveno povjerenstvo ili prije uvrštavanja na rezervni popis,

— kad god se okolnosti promijene.

5. Ako se ne ispune obveze iz stavaka od 1. do 4., Ured za umjetnu inteligenciju može poduzeti sve odgovarajuće mjere, među ostalim stručnjaka u znanstvenom povjerenstvu razriješiti dužnosti.

Članak 11.

Obveze

1. Stručnjaci su se dužni obvezati da će djelovati u javnom interesu i poštovati načela navedena u člancima od 10. do 13. U tu svrhu potpisuju izjavu o preuzimanju obveze.

2. Stručnjaci su dužni odgovarati na zahtjeve i druge obavijesti predsjednika i Tajništva. Dužni su poduzimati sve što je potrebno da obave dodijeljene zadaće najbolje što mogu i u rokovima koji su opisani u poslovniku iz članka 8.

Članak 12.

Transparentnost

Aktivnosti znanstvenog povjerenstva provode se na transparentan način. Tajništvo na posebnoj internetskoj stranici Komisije bez nepotrebne odgode objavljuje sljedeće informacije:

— imena stručnjaka imenovanih u znanstveno povjerenstvo,

— životopise i izjave o interesima, povjerljivosti i preuzimanju obveza stručnjaka koji su imenovani u znanstveno povjerenstvo,

— poslovnik znanstvenog povjerenstva iz članka 8.,

— mišljenja ili preporuke sastavljene u okviru zadaća iz članka 68. stavka 3. Uredbe (EU) 2024/1689, osim ako bi to podrazumijevalo otkrivanje povjerljivih poslovnih informacija, poslovnih tajni ili strateških interesa Unije,

— informacije o sudjelovanju u tematskim saslušanjima iz članka 7. stavka 4. i zaključke tih saslušanja.

Članak 13.

Povjerljivost

1. Stručnjaci ne smiju dijeliti povjerljive informacije do kojih su došli u okviru svojeg rada u znanstvenom povjerenstvu ili drugih aktivnosti uređenih ovom Uredbom. U tu svrhu potpisuju izjavu o povjerljivosti.

2. Stručnjaci poštuju članak 339. Ugovora o funkcioniranju Europske unije.

3. Stručnjaci poštuju pravila o povjerljivosti u pogledu zaštite klasificiranih podataka Unije i osjetljivih neklasificiranih podataka koja su utvrđena u odlukama Komisije (EU, Euratom) 2015/443 ([3]) i (EU, Euratom) 2015/444 ([4]).

4. Ako se ne ispune obveze iz stavaka 1., 2. i 3., Komisija može poduzeti sve odgovarajuće mjere, među ostalim stručnjaka u znanstvenom povjerenstvu razriješiti dužnosti.

([3]) Odluka Komisije (EU, Euratom) 2015/443 od 13. ožujka 2015. o sigurnosti u Komisiji (L L 72, 17.3.2015., str. 41., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2015/443/oj).

([4]) Odluka Komisije (EU, Euratom) 2015/444 od 13. ožujka 2015. o sigurnosnim propisima za zaštitu klasificiranih podataka EU-a (SL L 72, 17.3.2015., str. 53., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2015/444/oj).

POGLAVLJE III.

POTPORA TIJELIMA ZA NADZOR TRŽIŠTA

Članak 14.

Zahtjevi tijela za nadzor tržišta za potporu

1. Ured za umjetnu inteligenciju tijelima za nadzor tržišta osigurava praktična sredstva za traženje pomoći od znanstvenog povjerenstva u vezi s njihovim aktivnostima nadzora tržišta na temelju Uredbe (EU) 2024/1689.

2. Zahtjev za potporu znanstvenog povjerenstva može se uputiti samo u vezi s aktivnostima nadzora tržišta iz Uredbe (EU) 2024/1689 i u njemu se mora jasno navesti svrha zatražene pomoći te mora biti potkrijepljen dokazima o nužnosti i proporcionalnosti traženja pomoći znanstvenog povjerenstva.

3. Ured za umjetnu inteligenciju ocjenjuje nužnost i proporcionalnost zahtjeva za potporu uzimajući u obzir dostupni kapacitet znanstvenog povjerenstva i potrebu za osiguravanjem učinkovitog pristupa stručnjacima svim državama članicama.

4. Ako Ured za umjetnu inteligenciju na temelju ocjene iz stavka 3. zaključi da je zahtjev nužan i proporcionalan, Komisija u skladu s člankom 7. imenuje izvjestitelja i dva suradnika za tu zadaću.

5. Ako utvrdi da zatražena potpora nije nužna i proporcionalna, Ured za umjetnu inteligenciju o tome obavješćuje tijelo za nadzor tržišta koje je podnijelo zahtjev i obrazlaže odbijanje zahtjeva.

6. Ured za umjetnu inteligenciju dužan je obraditi zahtjev u roku od dva tjedna od primitka potpunog zahtjeva. Ured za umjetnu inteligenciju može u bilo kojem trenutku prije donošenja odluke zatražiti od tijela za nadzor tržišta koje je podnijelo zahtjev da dostavi dodatne informacije kojima će ga potkrijepiti. U tom se slučaju zahtjev ne smatra potpunim dok se ne dostave dodatne informacije.

POGLAVLJE IV.

ZAHTJEVI ZA POMOĆ

Članak 15.

Zahtjev za pomoć Ureda za umjetnu inteligenciju

1. Ako znanstveno povjerenstvo u skladu s člankom 91. stavkom 3. Uredbe (EU) 2024/1689 od Komisije zatraži da dobavljaču UI modela opće namjene uputi zahtjev za dokumentaciju ili informacije i da odobri pristup primljenim informacijama u mjeri u kojoj je to proporcionalno i nužno za ispunjavanje zadaće iz članka 68. stavka 3. Uredbe (EU) 2024/1689 („zahtjev za pomoć”), mora se voditi računa o potrebi za zaštitom poslovnih tajni i povjerljivih poslovnih informacija.

2. Zahtjev za pomoć Uredu za umjetnu inteligenciju može uputiti član znanstvenog povjerenstva kojeg je Tajništvo imenovalo izvjestiteljem za zadaću znanstvenog povjerenstva. Takav se zahtjev upućuje samo ako izvjestitelja za to ovlasti najmanje trećina članova znanstvenog povjerenstva.

3. Zahtjev za pomoć može se uputiti samo u vezi s ispunjavanjem zadaća znanstvenog povjerenstva na temelju članka 68. stavka 3. Uredbe (EU) 2024/1689 i u njemu se moraju jasno navesti imena izvjestitelja i suradnika koji podnose zahtjev te svrha zatražene pomoći. Za dokazivanje nužnosti i proporcionalnosti takvog zahtjeva kako je propisano člankom 91. stavkom 3. Uredbe (EU) 2024/1689 u zahtjevu se mora argumentirati sljedeće:

(a) da će odbijanje zatražene pomoći izvjestitelja koji ju je zatražio spriječiti u obavljanju svoje zadaće iz članka 68. stavka 3. Uredbe (EU) 2024/1689;

(b) da količina, opseg, detaljnost i vrsta zatražene dokumentacije i informacija ne prelaze ono što je potrebno za obavljanje zadaće.

Članak 16.

Obrada zahtjeva za pomoć

1. Ured za umjetnu inteligenciju ocjenjuje je li upućivanje zahtjeva za dokumentaciju ili informacije dobavljaču UI modela opće namjene proporcionalno i nužno za ispunjavanje zadaća znanstvenog povjerenstva, vodeći računa o potrebi za zaštitom poslovnih tajni i povjerljivih poslovnih informacija.

2. Ako na temelju ocjene iz stavka 1. zaključi da je zahtjev za pomoć nužan i proporcionalan, Ured za umjetnu inteligenciju može pripremiti odluku na temelju koje će Komisija dobavljaču UI modela opće namjene uputiti zahtjev za dokumentaciju ili informacije u skladu s člankom 91. Uredbe (EU) 2024/1689 i znanstvenom povjerenstvu odobriti pristup primljenoj dokumentaciji ili informacijama.

3. Ako utvrdi da zatražena pomoć nije nužna i proporcionalna, Ured za umjetnu inteligenciju o tome obavješćuje znanstveno povjerenstvo i obrazlaže odbijanje zahtjeva.

4. Ured za umjetnu inteligenciju redovito izvješćuje Odbor o primljenim zahtjevima i odlukama o tim zahtjevima.

5. Ured za umjetnu inteligenciju dužan je obraditi zahtjev u roku od dva tjedna od primitka potpunog zahtjeva. Ured za umjetnu inteligenciju može u bilo kojem trenutku prije donošenja odluke zatražiti od člana znanstvenog povjerenstva koji je podnio zahtjev da dostavi dodatne informacije kojima će ga potkrijepiti. U tom se slučaju zahtjev ne smatra potpunim dok se ne dostave dodatne informacije.

Članak 17.

Uvjeti za odobrenje pristupa primljenoj dokumentaciji ili informacijama

1. Ured za umjetnu inteligenciju dužan je pobrinuti se za siguran način kojim će primljenu dokumentaciju ili informacije koje je Komisija zatražila na temelju zahtjeva za pomoć staviti na raspolaganje izvjestitelju znanstvenog povjerenstva koji je podnio zahtjev.

2. Pristup zatraženim informacijama smiju imati samo imenovani izvjestitelj i suradnici i on mora biti vremenski ograničen, s mogućnošću produljenja na propisno obrazložen zahtjev.

3. Prije odobrenja pristupa primljenoj dokumentaciji ili informacijama Ured za umjetnu inteligenciju od izvjestitelja zahtijeva da dostavi:

(a) osobnu izjavu o korištenju informacija isključivo u navedene svrhe iz članka 15. stavka 3. ove Uredbe;

(b) opis načina i zaštitnih mjera kojima se osigurava povjerljivo postupanje s primljenim informacijama.

4. Ured za umjetnu inteligenciju može odbiti pristup zatraženim podacima ako na osnovi informacija dostavljenih u skladu sa stavkom 3. ima razloga pretpostaviti da postoje razumno predvidljivi rizici za sigurnost ili povjerljivost podataka.

POGLAVLJE V.

IZDAVANJE KVALIFICIRANIH UPOZORENJA

Članak 18.

Postupak izdavanja kvalificiranih upozorenja

1. Za izdavanje kvalificiranog upozorenja Uredu za umjetnu inteligenciju u skladu s člankom 90. stavkom 1. Uredbe (EU) 2024/1689 potrebna je odluka barem obične većine članova znanstvenog povjerenstva. Znanstveno povjerenstvo može u svoj poslovnik iz članka 8. uključiti detaljnije postupke.

2. Kvalificirana upozorenja moraju biti propisno obrazložena i sadržavati barem informacije utvrđene u članku 90. stavku 3. Uredbe (EU) 2024/1689.

3. Ured za umjetnu inteligenciju osigurava namjensko sučelje za sigurno slanje kvalificiranih upozorenja. To sučelje mora imati barem sljedeće funkcionalnosti:

(a) slanje kvalificiranih upozorenja u skladu s člankom 90. stavkom 1. Uredbe (EU) 2024/1689;

(b) povlačenje kvalificiranih upozorenja, ispravljanje informacija u kvalificiranim upozorenjima i izmjena kvalificiranih upozorenja;

(c) zatvaranje kvalificiranih upozorenja.

Članak 19.

Obrada kvalificiranih upozorenja

1. Ured za umjetnu inteligenciju procjenjuje kvalificirana upozorenja izdana u skladu s člankom 90. stavkom 1. Uredbe (EU) 2024/1689 i donosi odluku o poduzimanju mjera propisanih u člancima od 91. do 93. te uredbe. Ako odluči da neće poduzeti nikakve mjere propisane u člancima od 91. do 93., Ured za umjetnu inteligenciju zatvara kvalificirano upozorenje.

2. Ured za umjetnu inteligenciju dužan je obraditi kvalificirano upozorenje u roku od dva tjedna od primitka potpunog kvalificiranog upozorenja. Ured za umjetnu inteligenciju može u bilo kojem trenutku prije donošenja odluke zatražiti od člana znanstvenog povjerenstva koji je podnio zahtjev da dostavi dodatne informacije kojima će ga potkrijepiti. U tom se slučaju kvalificirano upozorenje ne smatra potpunim dok se ne dostave dodatne informacije.

3. U skladu s člankom 90. stavkom 2. Uredbe (EU) 2024/1689 prije poduzimanja mjera iz stavka 1. Ured za umjetnu inteligenciju obavješćuje Vijeće za umjetnu inteligenciju.

4. Ako Ured za umjetnu inteligenciju odluči poduzeti neku mjeru na temelju članaka od 91. do 93. Uredbe (EU) 2024/1689, Tajništvo u dogovoru s predsjednikom znanstvenog povjerenstva imenuje izvjestitelja i dva suradnika koji će biti zaduženi za savjetovanje Komisije o donošenju mjera.

POGLAVLJE VI.

ZAVRŠNA ODREDBA

Članak 20.

Stupanje na snagu

Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 7. ožujka 2025.

Za Komisiju
Predsjednica
Ursula VON DER LEYEN